

A sajátos építményfajtákkal összefüggő eljárások elektronizálásának lehetőségei

Magyar Mária

feltöltve: 2016. december 16.

Az 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről (Étv.) az építésügy generáltörvénye. Ez vonatkozik minden építményfajtára, azok anyagi jogi és eljárásjogi előírásaira egyaránt.

Az Étv. általános építményfajtákat (ezen belül műemlékeket) és sajátos építményfajtákat különböztet meg.

„2. § 18. **Sajátos építményfajták:** többnyire épületnek nem minősülő, közlekedési, hírközlési, közmű- és energiaellátási, vízellátási és vízgazdálkodási, bányászati tevékenységgel és a bányászati hulladék kezelésével kapcsolatos, atomenergia alkalmazására szolgáló, valamint a honvédelmi és katonai, továbbá a nemzetbiztonsági célú, illetve rendeltetésű, sajátos technológiájú építmények, amelyek létesítéskor - az építményekre, építési tevékenységekre vonatkozó általános érvényű településrendezési és építési követelményrendszeren túlmenően - eltérő, vagy sajátos, csak arra a rendeltetésű építményre jellemző, kiegészítő követelmények megállapítására és kielégítésére van szükség.”

Sajátos építményfajta tehát:

- közlekedési építmények (hajózási, vasúti, légiforgalmi, közúti építmények)
- hírközlési építmények (pl. antennatartó szerkezetek)
- közműépítmények (pl. vízvezetékek, csatornázás építményei)
- energiaellátási építmények (pl. gáz-távvezetékek építményei)
- vízellátási, vízgazdálkodási építmények (pl. duzzasztógát)
- bányászati tevékenységgel és a bányászati hulladék kezelésével kapcsolatos építmények
- atomenergia alkalmazására szolgáló építmények
- honvédelmi és katonai célú építmények
- nemzetbiztonsági célú, illetve rendeltetésű építmények

A minden építményre egyaránt vonatkozó általános követelményrendszert **az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK)** tartalmazza az UNIO-s előírásoknak megfelelően az alábbiak szerint:

ÉPÍTMÉNYEK LÉTESÍTÉSI ELŐÍRÁSAI

ÁLTALÁNOS ELŐÍRÁSOK

„50. § (3) Az építménynek meg kell felelnie a rendeltetési célja szerint

- a) az állékonyság és a mechanikai szilárdság,
- b) a tűzbiztonság,
- c) a higiénia, az egészség- és a környezetvédelem,
- d) a biztonságos használat és akadálymentesség,
- e) a zaj és rezgés elleni védelem,
- f) az energiatakarékosság és hővédelem,

- g) az élet- és vagyonvédelem, valamint
- h) a természeti erőforrások fenntartható használata

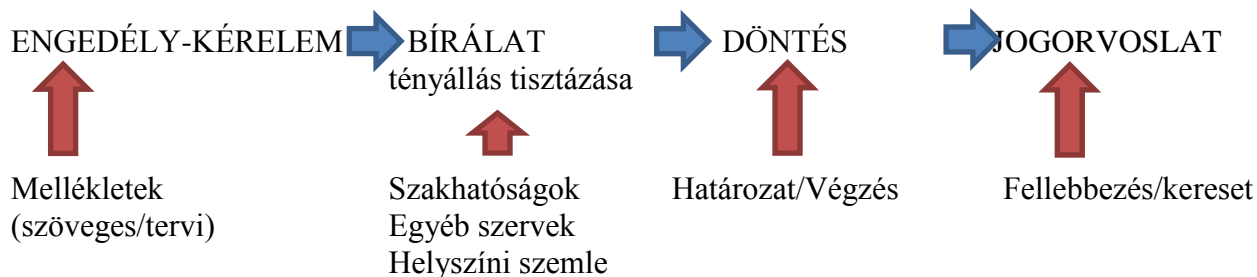
alapvető követelményeinek, és a tervezési programban részletezett elvárásoknak.”

A sajátos építményfajták megépítésének, kialakításának általános anyagi jogi követelményei tehát azonosak, az Étv. viszont az 1. § (2) bekezdésében lehetővé tette, hogy a sajátos, speciális követelményeket (amitől sajátossá válik egy építményfajta) kiegészítő szabályozás tartalmazza.

„1. § (2) E törvényt a sajátos építményfajták, valamint a műemlékvédelem alatt álló építmények és területek tekintetében a rájuk vonatkozó külön törvényekkel, kormányrendeletekkel, miniszteri rendeletekkel és önálló szabályozó szerv vezetője által kiadott rendeletekkel és miniszteri rendeletekkel együtt, a bennük foglalt kiegészítésekkel és eltérésekkel kell alkalmazni.”

Az építmények megvalósításával kapcsolatos közigazgatási eljárások általános szabályait a **közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket)** tartalmazza, melytől eltérni csak a törvény adta keretek között lehetséges. Ilyen formán az építésügyi hatósági eljárások **alapsémája** azonos:

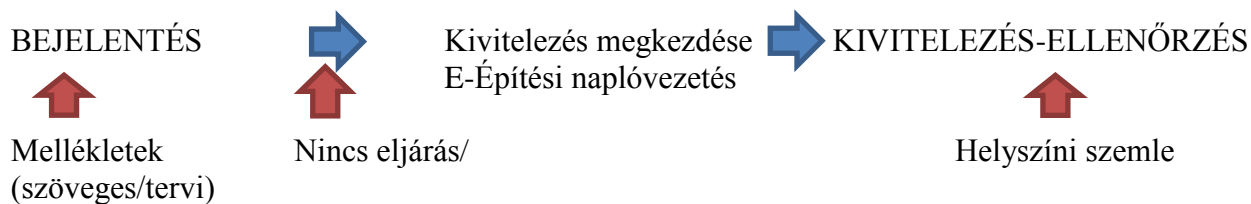
I.



II.



III.



Az egyes építményfajták eljárásai tekintetében eltérés a fenti sémától nincs, eltérés csak annak egyes részleteiben tapasztalható, mint pl.: a mellékletek darabszáma és tartalmának

részletezettsége, a tervek tartalma és formátuma, a tényállás tisztázásához igénybevett eszközök, a bevonandó szakhatóságok és egyéb szervek köre, a döntés és a jogorvoslat formája.

Az Étv. meghatározza azt is, hogy a Kormány az építésügy központi irányítását hogyan gyakorolja. **Az Étv. az építésügyért mindenkor felelős miniszter feladatává teszi, hogy az építésügy központi irányítási, összehangolási és ellenőrzési feladatait – a sajátos építményfajtákra is kiterjedően - ellássa.**

„4. § (1) Az építésügy központi irányítása - a településrendezés tekintetében az arra vonatkozó országos szabályok és közérdekű követelmények megállapítása -, összehangolása és ellenőrzése az állam feladata.

(4) A Kormány az építésügy központi irányítását, összehangolását - ideértve a sajátos építményfajták és a műemlékek tekintetében az összehangoló feladatokat is - az építésügyért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) útján gyakorolja.

5. § (1) A miniszter a központi szakmai irányítási, összehangolási és ellenőrzési feladatkörében:

b) külön jogszabályok szerint

ba) összehangolja az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok tevékenységét,

bb) ellátja az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok, valamint az egyéb építésügyi igazgatási feladatot ellátó szervezet építésügyi igazgatási feladatainak szakmai irányítását, ennek keretében rendszeresen gondoskodik e szervezetek szakmai munkájának és a vonatkozó jogszabályok érvényesülésének helyszíni ellenőrzéséről,

(2) Az építésügyi hatóság az építményekkel - beleértve a hatáskörébe tartozó sajátos építményfajtákkal és a műemléki védelem alatt álló építményekkel - kapcsolatos építési tevékenységgel összefüggő engedélyezési, kötelezési és ellenőrzési feladatai során az építményekre vonatkozó általános érvényű településrendezési és építési követelményeket juttatja érvényre. A sajátos építményfajtákkal és a műemléki védelem alatt álló építményekkel kapcsolatos építési tevékenység esetén a hatáskörrel rendelkező építésügyi hatóság a sajátos építményfajtákra és a műemlékekre vonatkozó jogszabályi követelményeket is érvényesíti.

(3) A miniszter az (1) bekezdés és a 4. § (4) bekezdése szerinti feladatainak ellátása, az egységes és következetes szakmapolitikai irányítás megvalósítása érdekében az építésügyi szakmai érdek-képviseltek és az építésügyben érdekelt kormányzati szervek részvételével közreműködő, építésügyi konzultatív, javaslattevő és véleményező testületet működtet. **A sajátos építményfajták és a műemlékek tekintetében illetékes miniszterek együttműködnek a miniszterrel az építésügyet közvetlenül érintő döntések előkészítésében.**”

Az építési beruházások többségének megvalósítása során – még a családirházas beruházások többségénél is – nem csak egy építményfajta valósul meg, hanem komplex beruházásként többféle (pl. épület mellett út, közmű, informatika és hírközlés, vagy energiaeelőállítás is megvalósul), ezért jelenleg egy beruházás megvalósításához több építésügyi, szakhatósági és építésfelügyeleti hatóság külön-külön eljárásának lefolytatására van szükség eltérő szabályok alapján. Bár vannak olyan integrált (komplex) eljárástípusok, melyek lehetővé teszik a többféle hatóság együttműködését az engedélyezések során, azonban az eljárások elektronizálására vonatkozó jelenleg eltérő szabályozás és gyakorlat miatt ez nehézkesen megvalósuló folyamat.

Bár a KÉR rendszer 2015. januári bevezetésével – és a sajátos építményfajták engedélyezési eljárásainak kormányhivatali rendszerbe történt integrálásával –, a papírformátumú ügyindítás digitalizációja, illetve az elektronikusan előállított döntés hivatalos papírformátumú közlése, továbbá az eljárásokban résztvevő hatóságok egymás közötti kommunikációjának hivatali kapun történő folytatása révén megteremtődött a lehetőség az eljárási folyamat teljes elektronizációjához, azonban ez az ügyintézésre magára, az egyes szakrendszerek hiánya miatt még nem valósult meg.

Az építésügyi (szakhatósági, építésfelügyeleti) hatósági eljárások teljes elektronizációjával oldható csak meg az építési beruházások megvalósításához szükséges eljárások ténylegesen egykapus elektronikus ügyintézése.

A KÖFOP projekt megvalósítása során az általános építmények körében 2013. január 1-e óta már kötelezően működő és alkalmazandó ÉTDR alkalmazás továbbfejlesztésével alkalmassá tehető (vagy új közös alkalmazás kidolgozásával) a sajátos építményfajták eljárásainak elektronikus lefolytatására is, illetve a komplex építési beruházások

A fentieknek megfelelően az építésügyért felelős miniszter [az Étv. 4. § - 5.§-a alapján] az egyes eljárástípusokra (engedélyezés, kötelezés, szankció, szakhatósági részvétel) kidolgoztathatja a közös elektronikus ügyintézésű eljárási sémákat (ennek során korszerűsítési felülvizsgálatot indíthat be a sajátos építményfajták eljárásaira tekintettel is) és ezzel párhuzamosan elkészítheti a vonatkozó jogszabályi felülvizsgálatot és módosítási javaslatot a teljeskörű elektronikus ügyintézés ütemezett bevezetésére.